

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 02.10.1992, sp. zn. Cmpj 61/92, ECLI:CZ:NS:1992:CMPJ.61.1992.1

Číslo: 1/1993

Právní věta: Jestliže navrhovatel vezme zpět návrh na zahájení řízení v době od vydání platebního rozkazu do skončení lhůty k podání odporu odpůrcem, aniž byl odpor podán, předloží soud prvního stupně věc k odvolacímu soudu k postupu podle ustanovení § 208 o.s.ř., nejde-li o případ uvedený v ustanovení § 173 odst.2 o.s.ř.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 02.10.1992

Spisová značka: Cmpj 61/92

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Odvolání, Platební rozkaz, Zpětvzetí návrhu, Zpětvzetí žaloby

Předpisy: 99/1963 Sb. § 173
§ 208

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V praxi soudů dochází k rozdílným rozhodnutím v případech, v nichž navrhovatel vezme zpět návrh na zahájení řízení v době od vydání platebního rozkazu do skončení lhůty k podání odporu, aniž byl odpor podán. Někdy se postupuje podle ustanovení § 208 o. s. ř., jindy není připouštěna možnost zpětvzetí návrhu na zahájení řízení po vydání platebního rozkazu.

Jde tedy o to, jaké účinky spojuje občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb. ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 501/1992 Sb.) se zpětvzetím návrhu na zahájení řízení, stane-li se tak ve lhůtě k podání odporu proti platebnímu rozkazu, aniž by byl odpor podán.

Je zastáván názor, že vzhledem k nedostatku výslovné právní úpravy uvedené situace v rozkazním řízení, nespojuje občanský soudní řád se zpětvzetím návrhu na zahájení řízení žádné účinky, dojde-li ke zpětvzetí návrhu na zahájení řízení v době od vydání platebního rozkazu do skončení lhůty k podání odporu odpůrcem, stejně jako nespojuje žádné účinky se stejným procesním úkonem, je-li učiněn až po právní moci platebního rozkazu. Převažuje však názor, že v uvedené situaci, nejde-li o případ uvedený v ustanovení § 173 odst. 2 o. s. ř., může platební rozkaz zrušit odvolací soud za použití ustanovení § 208, § 211 a § 96 odst. 3 o. s. ř. (ve znění před novelizací zákonem č. 519/1991 Sb.).

Je třeba ovšem brát v úvahu novelizované znění občanského soudního řádu s účinností od 1.1.1992.

Postup soudu v případě, kdy dojde k zpětvzetí návrhu na zahájení řízení v době, kdy již rozhodl soud prvního stupně, ale jeho rozhodnutí dosud nenabývalo právní moci, upravuje občanský soudní řád v ustanovení § 208. Pro tento případ určuje funkční příslušnost odvolacího soudu, který je povolán rozhodnout o připuštění zpětvzetí návrhu na zahájení řízení, zrušit rozhodnutí soudu prvního stupně a zastavit řízení. Tato úprava funkční příslušnosti odvolacího soudu vyjadřuje obecnou zásadu, že po rozhodnutí soudu prvního stupně nastávají devolutivní účinky ve prospěch odvolacího soudu bez ohledu na to, zda účastník podal či nepodal odvolání. Rozhodnutí soudu prvního stupně může být odstraněno s výjimkou případů, kdy zákon výslovně připouští, aby soud prvního stupně odstranil své vlastní rozhodnutí (např. § 173 odst. 2, § 190, § 199 odst. 1, § 210a o. s. ř.), jen soudem odvolacím. Neexistuje žádný důvod posuzovat funkční příslušnost soudu, případně právo navrhovatele vzít návrh na zahájení řízení zpět, odchýlně v případech, kdy nastane situace předvídaná v ustanovení 208 o. s. ř. v závislosti na formě rozhodnutí, byť bylo toto rozhodnutí vydáno ve zvláštním zkráceném řízení. To platí tím více, nemůže-li sám navrhovatel ovlivnit skutečnost, zda soud využije svého práva a rozhodne platebním rozkazem i bez výslovné žádosti (§ 172 odst. 1 o. s. ř.). Navrhovatelovo postavení a jeho svoboda v dispozici s řízením nemůže záviset na předem neočekávaném postupu soudu, tedy na jeho rozhodnutí, zda vydá platební rozkaz, nebo zda nařídí jednání.

Zvláštnost rozkazního řízení spočívající v tom, že soud rozhoduje bez jednání, se ovšem projevuje ve způsobu, jakým odvolací soud rozhodne o zpětvzetí návrhu v uvedené situaci. Požadavek, aby odvolací soud rozhodoval o připuštění zpětvzetí návrhu na zahájení řízení po zjištění stanoviska druhého účastníka (odpůrce), postrádá totiž své opodstatnění tam, kde nezačalo jednání soudu ve věci. Zákon toto stanovisko jasně vyjadřuje v § 96 odst. 3, když nesouhlas odpůrce se zpětvzetím návrhu na zahájení řízení prohlašuje za neúčinný, jestliže ke zpětvzetí došlo dříve, než začalo jednání. Protože ustanovení § 208 o. s. ř. takovou situaci neřeší, je třeba za použití § 211 o. s. ř. přiměřeně použít ustanovení § 96 odst. 3 o. s. ř.

Případný nesouhlas druhého účastníka (odpůrce) se zpětvzetím návrhu na zahájení řízení, k němuž došlo v době od vydání platebního rozkazu do skončení lhůty k podání odporu odpůrcem, aniž by odpor byl podán, je neúčinný, neboť ve věci nebylo jednáno (§ 211 a § 96 odst. 3 o. s. ř.). V takovém případě (nejsou-li dány podmínky ustanovení § 173 odst. 2 o. s. ř.) odvolací soud – aniž rozhodne o připuštění zpětvzetí návrhu na zahájení řízení – zruší podle ustanovení § 208 o. s. ř. platební rozkaz, řízení zastaví a rozhodne o nákladech řízení (§ 208, § 211 a § 96 odst. 3 o. s. ř.).

Rozhodnutí o nákladech řízení před soudy obou stupňů za situace, kdy řízení bylo zastaveno odvolacím soudem, se řídí ustanovením § 146 odst. 1 písm. c) o. s. ř., případně ustanovením § 146 odst. 2 o. s. ř.

Pokud jde o soudní poplatek, ten se vrací při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 10 odst. 2 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb.